

REHABİLİTASYON MERKEZLERİNDE YAPILAN BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR

İŞKENCE İZLERİNİN ARAŞTIRILMASINDA KEMİK SİNTİGRAFİSİ UYGULAMASI (1)

V. LÖK (2), M. TUNCA (3), E. KAPKIN (4), V. TIRNAKLI (5),
G.DIRIK (6), F. ÖZTOP (7), Y. DOLAT (8), T. BAYKAL (9)

Daha önce yapılmış olan işkencenin varlığını kanıtlamaya yönelik objectif ve tekrarlanabilir kriterlere ulaşmak için 1989'dan beri olgularımıza kemik sintigrafisi uygulamaktayız. Özellikle kabadayak ve falakadan uygulanmış olan, işkence kurbanı olduklarını belirten 64 başvuruyu değerlendirdik.

Bunlar 18 akut (işkenceden sonraki 1-30 günde görülenler), 10 subakut (işkenceden sonraki 1-12 ayda görülenler) ve 36 kronik (falakadan sonraki 1-15 yılda görülenler) olgulardı. Akut olgulara ilk görüşmede 1., 3. ve 6. aylarda, sonra yılda 2 kez kemik sintigrafisi uygulandı. Subakut ve kronik olguların kemik sintigrafisi her altı ayda bir tekrarlandı.

Pozitif sintigrafik bulgular 18 akut olgunun 11'inde (%61.1), 10 subakut olgunun 7'sinde (%70) ve 36 kronik olgunun 20'sinde (%55.5) (kronik olgular için işkence ile sintigrafi uygulaması arasında ortalama geçen süre 10.5 yıld) saptandı.

8 olgu işkenceden hemen sonra başlanarak periodik olarak tekrarlanan kemik sintigrafisiyle izlendi. Ve pozitif sintigrafik bulgular 6 olguda 6-31 ay sürecinde devam etti. Bir olgu sintigrafik olarak 1 ayda normaldi, diğerleri 16 ayda.

Biz kemik sintigrafisinin işkence kurbanının başlangıç tanı çalışmasında psikiyatrik-fiziksel bulguları ve öyküsüyle birleştirilerek değerli ek bir araç olabileceği ve pozitif bulgular uzun süre devam ettiği için, bu prosedürün hukuksal düzlemde yararlı bir ipucu oluşturacağı sonucuna vardık.

Yıllık Rapor '92

- (1) Bu proje RCT, Kopenhag-DANİMARKA tarafından sponse edildi.
- (2) Ortopedi ve Travmatoloji Profesörü, Ege Üniversitesi, İzmir
- (3) Dahiliye Doçenti, 9 Eylül Üniversitesi, İzmir
- (4) Psikiyatrist, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, İzmir
- (5) Nükleer Tıp Uzmanı, İzmir
- (6) Radiolog, İzmir
- (7) Patolog, Ege Üniversitesi Patoloji Bölümü Profesörü, İzmir
- (8) Nörolog, İzmir
- (9) Doktor, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, İzmir